

Ì ÝÄÝÝËËÈÉÍ ÒÅÕÍ Î ËÎ ÑÈÉÍ
ÀÓÄÈ ÒÛÍ ª Íªª ÑÈÉÍ ÁÀÉÄÀË,
ÖÀÀØ ÄÛÍ ×ÈÑÕÀÍ ÄËÀÑ

Óäèðäàã÷-áàãø : Ñ.Óí äðàõ Á.Í ýì äàâàà

Э.Одхүү
Б.Очирбат

ХААИС-ЭЗБС НББШТ-IV ангу

Ñyääèéí àãóóëãà

- Ç ðèëãî
- Õài ðàõ õ; ðýý
- Ñyääèéí ñóäëàãäñàí áàéäàë
- Ñyääèéí ø èí ýëýã òàë
- Ñyääèéí à÷ õî ëáî ääî ë
- 1. **Î í î ë û í õýñýã**
- 2. **Ñóäàëãäàí û õýñýã**

Õóđààí ãóé

Ì Ò-í êî ì ï àí è ò à é ò à ï ñ à ð ñ à í ñ ó ä à è ã à à ò è é æ
 à ó ä è ò ù í ñ à è á à ð ò ÿ é è à æ è è è à ã à à ã à à ÿ â ó ó è à ò
 á î è î ì æ è é ã ñ ó ä è à í , à ó ä è ò ù í ÿ ð à ø ã è é ã
 ñ à é æ ð ó ó è à ò à ä ÷ è ã è ý ñ ý í ñ à í à è ù ã ä ý â ø ÿ ÿ è ý ò
 ç î ð è è ã î î ð ý í ý ò ÿ ÿ ñ ó ä à è ã à à à ã ò è é è ý ý .

Ç ð è ë ã î

À ó ä è ò ù í ñ à ë á à ð ù í Ì Ò - è é í ° í ° ° ã è é í á à é ä ë ù ã
 ì ð à ê ò è ê ò ù í ò ç â ø è í ä ñ ó ä ë à í ä ç ã í ý è ò ° ã ÷ 2 ò à ë ó ó ä ù í
 õ î î ð î í ä ù í ó ý ë ä à à ã á è é á î ë ã î ñ í î ð ò ý ä ã ý ý ð è é ã
 ø è é ä â ý ð è ý õ à ð ã à ç à ì ù ã ò î ä î ð ò î é ë î í õ î é á î ä ä î õ ñ à ì à è
 ç ° â è ° ì æ á î ë î â ñ ð ó ó ë à ð à ä ý í ý õ ç ç ñ ó à à ë ã à à ÷ è ã ë ý ä ñ ý í .

Õ à ð ã õ ÿ ý

Ñ ö ä ë ã à à í û à æ ë û í õ ÿ ð ý ý í ä ñ à í õ ÿ ÿ ã è é í
ò à é ë à í ã è é í à ó ä è ò à ä à ø è ã è à ò ì ý ä ý ý ë ë è é í
ò å ò í î ë î ã è é í à ó ä è ò û í à ñ ó ó ä à è õ à ì à à ð í à .

Ñyãâè éí ñóäë àãäñàí áàé äàë

Á.Àâè ðì yä áî ëî í Ö.Õàòàí õàí ãàé í àð
“Ì yä ýýëëè éí òãõí î ëî ãè éí àóäè òù í ° í ° ° ãè éí
áàé äàë, öààø äù í ÷-è ã õàí äë àãà 2014 î í”,
Æ.Àðè óí áî ää “Êî ì î üþ òãðè éí òóñë àì æòàé
ã; é ö ý ò ã ý ò à ó ä è ò ù í à ð ã à ò ã õ í è ê 2014 î í”

Ñýääèéí à÷ õî ë áî ãäî ë

Ñàëáàđû í ò; âø èí ä õóâèéí àóäèòû í êî ì ï àí è óäää
ì ýä ýýëëèéí òãõí î ëî ãèéí àóäèòû ã í ýâòđ; ; ëýõ
áî ëî ì æèéã í ýýí èëđ; ; ëýõ, ÷àí àđ áî ëî î ä ; í ýëýî æèéã
í ýî ýãä; ; ëýõ.

1. Î í î ë û í õ ý ñ ÿ ã

Ì Ò-òóõàé î éëãî ëò:Ì yä ýýëëèéí òåõí î ëî ãè ãýä ýã í ü
Àì åðèêèéí Ì yä ýýëëèéí Òåõí î ëî ãèéí Õî ëáî î í û
(ITÅA) õî äî ðõî éëñí î î ð “Êî ì ì üð òåð äýýð
ñóóðèëñàí ì yä ýýëëèéí ñèñòåì , ì ðî ãðàì ì õàí ãàì æ
áî ëî í òåõí èê õàí ãàì æèéí õ° ãæççëýëò,
õýðýãæççëýëò, õàí ãàì æ áî ëî í óäèðäëàãû ã ñóäëàõû ã
õýëí ý”.

1. Î í î ë û í õ ý ñ yã

Àóäè òû í òóõàé î éëãî ëò: Àóäè ò í ü ñàí õ ç ç ãè éí
 ç í ýí ç° â ì yä ýýëëè éã áàòàëãààæóóëäãã á° ã° ° ä ýí ý í ü
 àóäè òû í ì yä ýýëýë õýðýæýã-äýä ç éë àæèëëããàããà ç ð
 àø èãòàé yãóóëàõ, ç í ýí ç° â ø è éäâýð ãàðãàõàä í ü
 òóñëàõ çî ðèëãî òî é.1

1 Ä.Äàèðì yã. “Ò ðèéí àóäè òû í ì ðàèðèèò òóëãàì äàæ áóé çàðèì àñóóäëóóä” ÝØ ÁÕ-yî õýòãýë, ÓÁ, 2015

1. Î í î ë û í õ ý ñ ÿ ã

Ì yäýÿëëèéí òåõí îëî ãèéí àóäèò(Ê ÒÃÀÀÒ): Àóäèòûí çéë
yâöûí Î áúâèò äýýð òæëûí çå ø àòáí ä àø è ãëääã òóäèòûí
àðãà òåõí èê þ ì .2

Ê ÒÃÀÀÒ-èéí îí öëî ã: Õçðäýí õóãàöàáí ä °ã° äëèéí òì ì îî õí í
îëí íëî ã äýýð àóäèòûí ãí ðèì óóäû ã ãçéöýòãýõ áíëî ì æ
îëãí äãí îðí î áóñàä ãàð àðãààð ãçéöýòãýäýã ãí ðèì óóäààn
ÿëãààòèé .2

2 - í äýñí èé àóäèòûí ãàçàð “Ì yäýÿëëèéí òåõí îëî ãèéí àóäèòûí ãàðûí ããëääã” ÓÁ, 2008 í í
Ê ÒÃÀÀÒ-Êì ì ì üþ òåðèéí òõñèàì æðàè ãçéöýòãýõ àóäèòûí àðãà òåõí èê

1. Î í î ë û í õýñýã

Đí Âáãđềéí “Ì yäýýëëèéí ñèñòàì èéí õýí àèò áà
àóäèò” ãýñýí í î ì î í ä “Ñàéí àóäèòì đ áàéí à ãýäýã
í ü áèçí ãñò òà °° đềéí ĺéë÷ë ĺ ĺ ëýã÷ýýñýý èë ĺ ĺ
ñàéí áàéõ , ñòì é” ãýñýí áàéääã₃

3 ÁÀæðì yä Ö.Öàðàí ðàí ãæ “Ì yäýýëëèéí ðãðí î ë ì ãèéí àóäèòù í ° í ° ° ãèéí áàéääë, òààø äü í ÷-ëã
ðàí äèääà” ÝØ ÁÕ-yî õýðãýë

2. Ñóäèãààí û õýñýã

Àóäèòû í 20 êî ï àí è àñ 7 àñóóëãàòàé 1
 í ýýëòòýé àñóóëãàòàé àí êåòû í àđãààđ, õýñýã÷èëñýí
 ò; ; âýđ õýéáýđýýđ îí ëàéí áî ëî í áèå÷èëñýí
 áàéäëààđ, ì ýäýýëëèéí òåõí îëî ãèéí 2 êî ï àí è àñ 1
 àñóóëãàòàé 1 í ýýëòòýé àñóóëãàòàé àí êåòû í àđãààđ
 áî ëî í áèå÷èëñýí (ýđèëöëàãà)-í àđãû ã àø èãëáí
 ñóäèãààã àãñàí .

2. Ñóäèãààí û õýñýã

1	Àñóöè ò	Õàðè öè ò		
1	Õ° ð° í ã° î ðóóè àè òú í õýë áýð	ãî òî î ä-95%	ãäääää-5%	õî èè î ã-0%
2	Õýä äýõ æè ë äýý çé è àæè è è äãàà ýäóóè æ ááé äàà	0-3æè ë -30%	4-9æè ë -60%	10-ñ äýýø æè ë -10%
3	ÊÔÃÀÀÒ-û ã õýð ýãæç;çè äýã ýñýõ	è æ áçðýí -25%	õýñýã÷è è ñýí , òççâýð- 60%	àø è æè äääããçé -15%
4	ÊÔÃÀÀÒ-û í òàè ààð çí ýè ýè ò	ñàéí -85%	äóí ä-15%	ì óó-0%
5	Òèè äàì äàæ áóé àñóóääè	çí ý, ° ðò° ã-55%	ì ýäè ýã óð ÷ääääð - 35%	÷áí àðû í ø ààðäè äää- 10%
6	Ýðñäè è é ã áóóðóóè àõ ái êî ì æ	òè éí -65%	çãçé -5%	ì ýäýõãçé -25%
7	Õóóè ù ýðõ ççé áí êî í àóàè òú í ñòáí äàðð, ñ ççéí äçðì è éí òàè ààð ñóðääè ò ñàì è í àðò òàì ðääääã ááé äàè	ñàð òóòàì -0%	óè è ðàè òóòàì -15%	æè è òóòàì -85%

Ýõ ççñâýð: Ñóäèãàà÷äû í áí êî àñóóè ñí ààð

Ñàí àë, ç° âë° ì æ

Äî òî î äû í ì yä ýýë ýë òåõí î ëî ãè éí áóþ ó
ì ðî ãðàì ì õàí ãàì æè éí êî ì ì àí è óä ò à é õ à ì ò à ð ñ à í
ñó ð ã à è ò ñ ó à è ã à à ç î õ è î í á à é ã ó ó è ñ í à à ð, ý í ý õ ç ç
ñ à è á à ð ò õ à ì ò ð à í à æ è ë ë à õ á î ë î ì æ è é ã í ° ° ö
á î ë î ë ö î î í ý ý ã ä ý æ á à é ã à à þ ì .

Àø è ãë àñàí ì àòǎðè àè û í æàãñàèö

Àø è ãë àñàí ì àòǎðè àè û í æàãñàèö

1. Ààè ðì yä.Á “Ò ðèéí àóàèòùí ì ðàèðèèò òóèãàì äàæ áóé çàðèì àñóóäèóóä” Ýðä yî ø éí æèëãýýí èé òóðèû í yî òýðäyè, ÓÁ, 2015
2. Ààè ðì yä.Ä, Õàòàì òàì ãàè.Ö “Ì yäýýèèéí òǎóí îèì ãèéí àóàèòùí °í° ãèéí áàéääè, òààø äû í ÷èã òàì äèãã” Ñóäèããàì û àæè, ÓÁ, 2014
3. Àèòàì çàyà Ñ, ×èì ãýý Ä, Ýðä yî ýñóää È., “Áç ðòäyè ì yäýýèèéí ñèñòàì ” Ñóðäð áè ÷èã ÓÁ, 2013
4. Àðè óí áí èä.Æ “Êì ì ì üð òǎðèéí òóñèàì æòàè ãç éöyðäyð àóàèòùí àðãà òǎóí èè” Ñóäèããàì û àæè, ÓÁ., 2014
5. “Àóàèòùí îèì í óèñû í ñòàì äàðð” 2013
6. Àäyèää Ñ Í àòãããì ðæ.Ä “Öèñû í ñàèáàððû í äì òí î ä àóàèòùí °í° ãèéí áàéääè, òóèãàì äàæ áóé çàðèì àñóóäè” Ñóäèããàì û àæè, ÓÁ, 2015
7. Ñàì òóèãä.Ñ “Àóàèò” Ñóðäð áè ÷èã ÓÁ, 2012
8. Ñì àðð ãðèéí òǎóí îèì ãè ÖÕÊ, “Ñàì òçç ãèéí òàéèàì ãèéí àóàèòùí óàèðäèääû í ñèñòàì ” Öýðyãèyã÷èéí ãàðû í ààèãã, ÓÁ, 2014
9. Ì í äýñí èé àóàèòùí ãàçàð, “Ì yäýýèèéí òǎóí îèì ãèéí àóàèòùí ãàðû í ààèãã” ÓÁ, 2008

Öàõèì ýõ ñóđâàëæ

1. <http://opentuition.com/wp-content/blogs.dir/1/files/group-documents/15/1289480671-COMPUTERASSISTEDAUDITTECHNIQUE S.pdf>
2. <http://www.audit.mn/?p=1096>
3. <https://www.mof.gov.mn/>
4. <http://www.test.monicpa.mn/index.php?viewThisHomePage=50>
5. <http://sanhuu.mn/mn/2011-10-27-03-01-47/>

Àí òààðàë òàí äóóëñàí
òà á; òýí ä áàýðëàëàà!

